

Domov>Vaše pravice>Žrtve kaznivih dejanj>Pravice žrtev – po državah

Pravice žrtev – po državah

Šteje se, da ste žrtev kaznivega dejanja, če ste utrpeli škodo ali če so bili vaši pravni interesi, ki so zaščiteni s kazenskim pravom, kako drugače oškodovani, npr. če ste bili poškodovani ali če je bila vaša lastnina poškodovana ali ukradena in je to dejanje kaznivo v skladu z avstrijsko zakonodajo. Kot žrtvi kaznivega dejanja vam zakonodaja zagotavlja nekatere individualne pravice pred sodnim postopkom, med njim in po njem.

V Avstriji se kazenski postopek začne takoj, ko kriminalistična policija (*Kriminalpolizei*) ali državno tožilstvo (*Staatsanwaltschaft*) začne preiskavo na podlagi začetnega suma. Ko so te preiskave zaključene, se lahko državni tožilec odloči, da zaključi postopek, odredi alternativne ukrepe v zvezi s kaznivim ravnanjem ali pri sodišču vložiti obtožnico. Nekatera kazniva dejanja se preganjajo samo na zahtevo žrtve, ki mora v takem primeru sama vložiti zasebno tožbo (*Privatanklagedelikt*). V takih primerih se preiskava ne izvede.

Na glavni obravnavi sodišče izvede dokaze. Glede na težo kaznivega dejanja zadeve obravnava sodnik posameznik ali

senat sodnikov, ki je glede na zadevno kaznivo dejanje sestavljen iz enega ali dveh poklicnih sodnikov in dveh sodnikov porotnikov, ki odločajo o krivdi obtoženca in o višini kazni, ali

porotno sodišče, ki je sestavljeno iz treh poklicnih sodnikov in osmih sodnikov porotnikov. Porotniki odločajo o krivdi obtoženca, odločitev o višini kazni pa sprejmejo porotniki skupaj s tremi poklicnimi sodniki.

Kot žrtev imate lahko zelo pomembno vlogo v kazenskem postopku in tudi različne pravice. Kot žrtev kaznivega dejanja lahko v postopku sodelujete brez posebnega pravnega statusa. Kot zasebni udeleženeec, subsidiarni tožilec ali zasebni tožilec imate dodatne pravice in možnosti.

Za več informacij kliknite spodnje povezave:

1 – Pravice, ki jih imam kot žrtev kaznivega dejanja

2 – Prijava kaznivega dejanja in moje pravice med preiskovanjem kaznivega dejanja ali sodnim postopkom

3 – Moje pravice po sojenju

4 – Odškodnina

5 – Moje pravice do podpore in pomoči

Zadnja posodobitev: 03/02/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

1 - Moje pravice kot žrtve kaznivega dejanja

Katere informacije bom pridobil od organov po storitvi kaznivega dejanja, vendar pred njegovo prijavo (tj. policija, državni tožilec)?

Pred prijavo kaznivega dejanja lahko informacije o svojih pravicah pridobite na spletišču zveznega ministrstva za pravosodje (*Bundesministerium für Justiz*) ([tukaj](#)) in na telefonski liniji za pomoč žrtvam (*Opfernotruf*) ali na spletišču te telefonske linije (0800 112 112 ali [tukaj](#)).

Kot žrtev kaznivega dejanja ste upravičeni, da od organov prejmete informacije o svojih pravicah. Načeloma bi bilo treba te informacije zagotoviti na začetku preiskave. Če ste upravičeni do storitev za pomoč žrtvam, ki jih opravlja organizacija za podporo žrtvam, boste o tem obveščeni pred vašim prvim zaslišanjem. Vabilo na zaslihanje bo vsebovalo tudi informacije o teh storitvah podpore in naslove zadevnih organizacij za podporo žrtvam. Poleg tega boste obveščeni o pravici, da vas spremlja oseba, ki ji zaupate.

Če ste žrtev kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost ali nasilja v družini ali ste mladoletna oseba, ste obravnavani kot posebno ranljiva žrtev. To pomeni, da so vam dodeljene dodatne pravice; pred zaslišanjem in pričanjem morate biti zlasti obveščeni, da:

vas lahko med preiskavo zasliši oseba istega spola, kadar je to mogoče;

lahko zavrnete odgovor na vprašanja v zvezi s podrobnostmi kaznivega dejanja, npr. v primeru kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost, če menite, da so vprašanja nerazumna. Vendar boste morda morali nanje odgovoriti, če je vaše pričanje zlasti pomembno za predmet postopka;

imate med preiskavo in sojenjem pravico do obzirne obravnave;

lahko zahtevate izključitev javnosti z glavne obravnave;

ste lahko obveščeni o pobegu, ponovnem prijetju ali odpustu storilca iz pripora;

vas lahko med zaslišanjem spremlja oseba, ki ji zaupate.

Nadaljnje informacije so vam na voljo v brošurah, ki jih pripravijo organizacije za podporo žrtvam in ki vam jih zagotovi policija. Prepričani ste lahko tudi, da boste o svojih pravicah obveščeni ustno.

Ne živim v državi EU, v kateri je bilo kaznivo dejanje storjeno (državljeni EU in nadržavljeni EU). Kako so zaščitene moje pravice?

Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ zagotavlja, da imajo žrtve v vseh državah članicah EU primerljive pravice. Te pravice veljajo ne glede na državljanstvo žrtve.

Da bi se olajšala prijava kaznivih dejanj, kadar je kaznivo dejanje storjeno v drugi državi članici EU, tožilec kazenske ovadbe v zvezi s tem kaznivim dejanjem, ki so vložene v državi prebivanja žrtve, posreduje pristojnemu organu v drugi državi članici.

Žrtev ima med kazenskim postopkom tudi pravico do brezplačnih prevajalskih storitev.

Če prijavim kaznivo dejanje, katere informacije bom prejel?

Kot žrtev kaznivega dejanja morate nemudoma prejeti informacije o svojih pravicah. Te informacije vključujejo:

vaše pravice med kazenskim postopkom;

kontaktnne podatke organizacij za podporo žrtvam in informacije o njihovih storitvah;

možnost, da od storilca zahtevate odškodnino;

možnost, da zaprosite za državno odškodnino.

Če ste upravičeni do storitev za pomoč žrtvam, ki jih opravlja organizacija za podporo žrtvam, boste o tem obveščeni pred vašim prvim zaslišanjem. Vabilo na zaslišanje bo vsebovalo tudi informacije o teh storitvah podpore in naslove zadevnih organizacij za podporo žrtvam. Poleg tega boste obveščeni o pravici, da vas spremlja oseba, ki ji zaupate. Nadaljnje informacije so vam na voljo v letakih ali brošurah, ki jih pripravijo organizacije za podporo žrtvam in jih zagotovi policija. Prepričani ste lahko tudi, da boste o svojih pravicah obveščeni ustno.

Če je bila kršena vaša spolna nedotakljivost, če ste žrtev nasilja v družini ali če ste mladoletna oseba, imate pravico, da ste pred zaslišanjem in pričanjem seznanjeni z naslednjimi pravicami:

pravico, da vas med preiskavo zasliši oseba istega spola, kadar je to mogoče;

pravico, da zavnete odgovor na vprašanja v zvezi s podrobnostmi kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost, če na primer menite, da so vprašanja nerazumna. Vendar boste morda morali nanje odgovoriti, če je vaše pričanje zlasti pomembno za predmet postopka;

pravico do obzirne obravnave med preiskavo in sojenjem;

pravico, da zahtevate izključitev javnosti z glavne obravnave;

pravico, da ste obveščeni o pobegu, ponovnem prijetju ali odpustu storilca iz pripora;

možnostjo, da vas med zaslišanjem spremlja oseba, ki ji zaupate.

Po prijavi kaznivega dejanja boste prejeli pisno potrdilo o prijavi, ki bo vključevalo referenčno številko. Če pokličete pristojno policijsko postajo in navedete to referenčno številko, lahko govorite s policistom, odgovornim za vaš primer. Policijsko referenčno številko lahko uporabite tudi, če se želite obrniti na državnega tožilca, ki obravnava vaš primer.

Državno tožilstvo vas bo obveščalo o pomembnih dogodkih med postopkom. Obveščeni boste na primer, če se bodo organi odločili, da ne bodo nadaljevali kazenskega pregona, ali če proučujejo možnost, da bi namesto običajnega kazenskega postopka sprejeli druge ukrepe. Imate tudi pravico do vpogleda v spise.

Sodišče vas bo obvestilo o času in kraju naroka, če ste te informacije predhodno zahtevali ali če v postopku sodelujete kot civilni tožnik.

Če ste bili zaradi naklepnega kaznivega dejanja izpostavljeni nasilju ali nevarni grožnji, če je bila kršena vaša spolna nedotakljivost, če je bila s storitvijo zadevnega kaznivega dejanja izkoriščena vaša osebna odvisnost ali če ste zlasti ranljivi, vas bodo organi samodejno obvestili o morebitnem pobegu, ponovnem prijetju ali odpustu storilca iz pripora. V drugih primerih boste o tem obveščeni, če ste tako predhodno zahtevali. Informacije, ki jih zagotovi policija ali državni tožilec, morajo vključevati ustrezno utemeljitev odpusta in pojasnilo, ali so bili storilcu namesto pripora naloženi manj strogi ukrepi.

Prav tako boste na zahtevo nemudoma obveščeni, če bo storilec pobegnil ali bo odpuščen iz zapora, in o prvi priložnosti, ko bo storilec lahko zapustil zapor brez nadzora. Obveščeni boste tudi o prijetju pobeglega storilca. Če so storilcu ob njegovem odpustu naloženi pogoji, katerih namen je zaščititi žrtev, boste obveščeni tudi o teh pogojih.

Ali sem upravičen do brezplačnega tolmačenja ali prevajanja (ko se obmem na policijo ali druge organe ali med preiskavo in sojenjem)?

Če vaše znanje nemškega jezika ni zadostno, imate pravico do brezplačnih storitev tolmačenja. Te storitve vam bodo na voljo med zaslišanjem ali narokom. Poleg tega imate pravico tudi do pisnega prevoda pomembnih delov spisa (pisnega potrdila o ovadbe, soglasja o ustavitvi preiskave in njene obrazložitve, izdane sodbe in kaznovalnega naloga).

Storitve za pomoč žrtvam vključujejo prevajalsko podporo in jih financira zvezno ministrstvo za pravosodje.

Kako organi zagotavljajo, da jih bom razumel in da me bodo oni razumeli (če sem otrok ali invalid)?

Pravna navodila morajo vedno biti zagotovljena, zaslišanja pa morajo biti izvedena razumljivo. Zato mora organ svoja navodila in vprašanja prilagoditi žrtvinim potrebam in zmožnostim. Po predložitvi navodil boste vprašani, ali ste vse razumeli.

Če vaše znanje nemškega jezika ni zadostno, imate pravico do brezplačnih storitev tolmačenja. Te storitve vam bodo na voljo med zaslišanjem ali narokom. Poleg tega imate pravico tudi do pisnega prevoda pomembnih delov spisa (pisnega potrdila o ovadbe, soglasja o ustavitvi preiskave in njene obrazložitve, izdane sodbe in kaznovalnega naloga).

Gluhim in nemim žrtvam je treba zagotoviti pomoč tolmača znakovnega jezika. Po potrebi vam bo omogočeno tudi komuniciranje v pisni ali drugi ustrezni obliki.

Pri oceni, ali bi bilo treba žrtev obravnavati kot posebej ranljivo, tj. status, ki zagotavlja posebne pravice, se upoštevajo vse okvare. Te okvare se lahko poravnajo s pravico do pravne pomoči.

Službe za podporo žrtvam

Kdo zagotavlja podporo žrtvam?

Obrnete se lahko na organizacijo za podporo žrtvam. Na voljo so posebne organizacije za žrtve nasilja v družini in zalezovanja, žrtve trgovine z ljudmi in mladoletne žrtve. Za pomoč žrtvam pri navezovanju stika z ustrezno organizacijo je bila vzpostavljena telefonska linija za pomoč žrtvam, ki jo financira zvezno ministrstvo za pravosodje (0800 112 112 in <http://www.opfer-notruf.at/>) in ki 24 ur na dan zagotavlja brezplačno podporo.

Nekatere žrtve imajo pravico do storitev psihosocialne pomoči in pravne pomoči.

Če ste žrtev nasilja v družini ali zalezovanja, vam bodo podporo zagotovile specializirane organizacije, na primer intervencijski center proti nasilju v družini (*Interventionsstelle gegen Gewalt in der Familie*) ali centri za zaščito pred nasiljem (*Gewaltschutzzentren*). Če policija izda prepoved približevanja, so informacije o tem posredovane lokalnemu intervencijskemu centru proti nasilju v družini ali lokalnemu centru za zaščito pred nasiljem. Uslužbenci teh organizacij bodo navezali stik z vami in vam ponudili podporo, pri čemer bodo pripravili tudi varnostni načrt ter vam zagotovili pravno svetovanje (zlasti v zvezi z vložitvijo vloge za začasno odredbo) in psihosocialno podporo.

Lahko se obrnete tudi neposredno na intervencijski center ali enega od centrov za zaščito pred nasiljem. Ni vam treba čakati, dokler policija ne ukrepa ali dokler ne prijavite kaznivega dejanja.

Ali me bo policija samodejno usmerila na službe za podporo žrtvam?

Če ste žrtev nasilja v družini ali zalezovanja, vam bodo podporo zagotovile specializirane organizacije, na primer intervencijski center proti nasilju v družini (*Interventionsstelle gegen Gewalt in der Familie*) ali centri za zaščito pred nasiljem (*Gewaltschutzzentren*). Če policija izda prepoved približevanja, so informacije o tem posredovane lokalnemu intervencijskemu centru proti nasilju v družini ali lokalnemu centru za zaščito pred nasiljem. Uslužbenci teh organizacij bodo navezali stik z vami in vam ponudili podporo, pri čemer bodo pripravili tudi varnostni načrt ter vam zagotovili pravno svetovanje (zlasti v zvezi z vložitvijo vloge za začasno odredbo) in psihosocialno podporo.

V vseh drugih primerih se sami obrnite na ustrezno organizacijo za podporo žrtvam.

Kako je zaščitena moja zasebnost?

Kot žrtev imate različne pravice, ki vam zagotavljajo, da bo vaša zasebnost čim bolj zaščitena kljub načeloma javni naravi sodnega postopka.

Pravico imate na primer, da za prejem storitev navedete naslov, ki se razlikuje od vašega dejanskega domačega naslova. Sodišče vam mora kot prič zagotoviti tudi, da vaše osebne okoliščine ne bodo razkrite.

Prepovedani so objava vsebine spisov, televizijska ali radijska snemanja ali prenosi in snemanje videoposnetkov ali fotografiranje med narokom.

Javnost je lahko izključena z glavne obravnave, če je to potrebno za zaščito zasebnosti žrtev in prič.

Če ste žrtev kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost, imate pravico, da zavrnete odgovor na vprašanja v zvezi z določenimi podrobnostmi kaznivega dejanja, razen če so te podrobnosti bistvene za postopek. V izjemnih primerih je mogoče celo anonimno pričanje, če bi razkritje vaše identitete resno ogrozilo vaše življenje, zdravje, telesno celovitost ali svobodo oziroma življenje, zdravje, telesno celovitost ali svobodo drugih oseb. Priče lahko za pričanje pred sodiščem tudi spremenijo svoj videz, tako da jih ni mogoče prepoznati (vendar morajo biti njihovi obrazni izrazi še vedno jasno vidni).

Ali moram pred uporabo podpore žrtvam kaznivo dejanje prijaviti?

Za dostop do pomoči služb za podporo žrtvam vam ni treba prijaviti kaznivega dejanja. To pomeni, da se lahko na organizacijo za podporo žrtvam obrnete pred prijavo kaznivega dejanja. Ta organizacija vam po potrebi lahko pomaga pri prijavi kaznivega dejanja.

Storitve telefonske linije za pomoč žrtvam (0800 112 112) lahko prav tako uporabljate ne glede na to, ali ste kaznivo dejanje prijavili.

Moja osebna zaščita, če sem v nevarnosti

Katere vrste zaščite so na voljo?

Na voljo so različne vrste zaščite prič, ki zagotavljajo različne ravni zaščite, odvisno od nevarnosti, ki ji je priča izpostavljena. Zaščita prič, ki jo zagotavlja na primer varnostna policija, vključuje preventivne in zaščitne elemente, kot so večje število patrulj, varovanje prič ali namestitev v objektu za zaščito prič. Najcelovitejša oblika zaščite je vključitev v program za zaščito prič.

Kdo mi lahko zagotovi zaščito?

Varnostni organi so odgovorni za zagotavljanje osebne zaščite prič in žrtev.

Organizacije za podporo žrtvam zagotavljajo podporo in svetovanje. Na voljo so posebne organizacije za žrtve nasilja v družini in zalezovanja, žrtve trgovine z ljudmi in mladoletne žrtve. Za pomoč žrtvam pri navezovanju stika z ustrežno organizacijo je bila vzpostavljena telefonska linija za pomoč žrtvam, ki jo financira zvezno ministrstvo za pravosodje (0800 112 112 in <http://www.opfer-notruf.at/>) in ki 24 ur na dan zagotavlja brezplačno podporo.

Ali bo izvedena ocena moje zadeve, če obstaja tveganje, da mi bo storilec kaznivega dejanja povzročil nadaljnjo škodo?

Če so med postopkom ugotovljene nove okoliščine (npr. na podlagi informacij, ki jih zagotovi organizacija za podporo žrtvam), mora državni tožilec ali sodišče zabeležiti novo oceno in dejansko dodeliti pravice, povezane z vašim statusom posebno ranljive osebe.

Ali bo izvedena ocena moje zadeve, če obstaja tveganje, da mi bo kazenskopравни sistem povzročil nadaljnjo škodo (med preiskavo in sojenjem)?

Kriminalistična policija, državni tožilec in sodišče morajo ustrezno upoštevati pravice, interese in ranljivost žrtev. Vsi organi, vpleteni v kazenski postopek, morajo med postopkom spoštovati osebno dostojanstvo žrtev in njihov interes za zaščito njihove zasebnosti. Ta splošna obveznost zaščite interesov žrtve vključuje tudi preprečevanje, da bi žrtev zaradi samega kazenskega postopka utrpela kakršno koli škodo. To se zagotavlja tudi s posebnimi pravicami žrtve, na primer do obzirne obravnave ali izključitve javnosti z glavne obravnave, ter prepovedjo razkrivanja fotografij in osebnih podatkov žrtve.

Kakšna zaščita je na voljo za posebno ranljive žrtve?

Žrtve kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost in nasilja v družini ter vse mladoletne žrtve se obravnavajo kot posebno ranljive.

Tudi vse druge žrtve lahko pridobijo ta status glede na svojo starost, psihološko stanje, zdravje ter naravo in posebne okoliščine kaznivega dejanja.

Poleg pravic, ki jih imajo vse žrtve, imajo posebno ranljive žrtve tudi pravico, da jih med preiskavo zasliši oseba istega spola, kadar je to mogoče. Zavrnejo lahko odgovarjanje na vprašanja v zvezi s podrobnostmi kaznivega dejanja, če menijo, da je navajanje teh podrobnosti nerazumno, ali odgovarjanje na vprašanja o zelo osebnih okoliščinah. Posebno ranljivim žrtvam se med preiskavo in glavno obravnavo na njihovo zahtevo odobri obzirna obravnava. Zahtevajo lahko tudi izključitev javnosti z glavne obravnave. Posebno ranljive žrtve lahko med zaslišanjem vedno spremlja oseba, ki ji zaupajo.

Če obstaja bojazen, da priče iz dejanskih ali pravnih razlogov ne bo mogoče zaslišati na glavni obravnavi, mora sodišče na zahtevo državnega tožilca organizirati navzkrižno zaslihanje. V ta namen sodnik, pristojen za izvrševanje kazni in pravno zaščito, priče zasliši med preiskavo ob sodelovanju strank v postopku in njihovih zastopnikov (na ločeni lokaciji) z uporabo tehnične opreme za prenos slike in zvoka. Po potrebi se lahko za zaslihanje prič pooblasti izvedenec. Čim bolj je treba poskrbeti za to, da se žrtev ne sreča z obdolžencem ali drugimi strankami v postopku. Po navzkrižnem zaslišanju se lahko na glavni obravnavi namesto ponovnega zaslišanja predloži posneto videogradivo. To obzirno zaslihanje prič v preiskovalnem postopku se lahko uporabi tudi na glavni obravnavi.

Na glavni obravnavi lahko sodišče izjemoma odredi, da obdolženec med zaslišanjem priče zapusti sodno dvorano – na primer zaradi zaščite žrtve –, če je obdolženec nato obvešččen o vsem, kar se je zgodilo v njegovi odsotnosti, in predvsem o vseh med tem danih izjavah.

Če je storilec odpuščen, ponovno prijet ali pobegne iz pridržanja ali pripora, je treba posebno ranljive žrtve nemudoma obvestiti o tem. Prav tako so na zahtevo obveščene o pobegu ali odpustu storilca iz zapora in o prvi priložnosti, ko storilec lahko zapusti pripor brez nadzora.

Sem mladoletna oseba – ali imam posebne pravice?

Žrtve, ki so mladoletne osebe, se vedno obravnavajo kot posebno ranljive.

Med preiskavo imajo pravico, da jih zasliši oseba istega spola, kadar je to mogoče. Zavrnejo lahko odgovarjanje na vprašanja v zvezi s podrobnostmi kaznivega dejanja, če menijo, da je navajanje teh podrobnosti nerazumno, ali odgovarjanje na vprašanja o zelo osebnih okoliščinah. Posebno ranljivim žrtvam se med preiskavo in glavno obravnavo na njihovo zahtevo odobri obzirna obravnava. Mladoletnim osebam, katerih spolna nedotakljivost je bila kršena, je treba vedno zagotoviti obzirno obravnavo. Zahtevajo lahko tudi izključitev javnosti z glavne obravnave. Med zaslišanjem jih lahko spremlja oseba, ki ji zaupajo.

Če je storilec odpuščen, ponovno prijet ali pobegne iz pridržanja ali pripora, je treba posebno ranljive žrtve nemudoma obvestiti o tem. Prav tako so na zahtevo obveščene o pobegu ali odpustu storilca iz zapora in o prvi priložnosti, ko storilec lahko zapusti pripor brez nadzora.

Moj družinski član je umrl zaradi kaznivega dejanja – kakšne so moje pravice?

Če je bil v kaznivem dejanju ubit vaš zakonec ali registrirani partner, življenjski partner, prednik ali potomec v ravni vrsti, sestra, brat ali druga vzdrževana oseba, ste upravičeni do storitev psihosocialne pomoči in pravne pomoči za žrtve. Enako velja, če je zaradi kaznivega dejanja umrl kak drug sorodnik in če ste bili priča kaznivemu dejanju.

Če je zaradi kaznivega dejanja umrla oseba, ki vas je po zakonu morala vzdrževati, ste lahko upravičeni do podpore v skladu z zakonom o odškodnini žrtvam. O teh zahtevkih za pomoč odloča zvezni urad za socialne zadeve in invalidne osebe (*Bundesamt für Soziales und Behindertenwesen*).

Moj družinski član je bil žrtev kaznivega dejanja – kakšne so moje pravice?

V primerih, v katerih bi bila lahko kršena telesna in/ali spolna nedotakljivost otrok ali mladostnikov, je pomoč v kazenskem postopku na voljo tudi njihovim skrbnikom.

Ali mi je zagotovljen dostop do mediacije? Kakšni so pogoji? Ali bom v času mediacije na varnem?

Policija, državni tožilec ali sodnik morajo upoštevati vaše interese in vas obveščati o poteku postopka, tudi o kakršnih koli alternativnih ukrepih, ki so namesto običajnega kazenskega postopka sprejeti v primeru mladoletne osebe ali manj resnih kaznivih dejanj. Če državni tožilec proučuje možnost uvedbe takih alternativnih ukrepov, vam mora dati priložnost, da izrazite mnenje, če je to nujno za zaščito vaših pravic in interesov, zlasti vaše pravice do odškodnine. Državni tožilec lahko zaprosi usposobljene mediatorje iz zadevnih organizacij za mediacijo med storilci in žrtvami. Mediacija se lahko začne izvajati le z vašim soglasjem, razen če so vaši razlogi za zavrnitev mediacije nesprejemljivi v okviru kazenskega postopka. Vaše soglasje ni potrebno, če je storilec mlajši od 18 let.

Če želite, lahko sodelujete v postopku mediacije. Vaši interesi se bodo upoštevali. Povabljeni boste k predložitvi izjave, če je to potrebno za zaščito vaših interesov, zlasti vaše pravice do odškodnine.

Pravico imate, da vas med postopkom mediacije spremlja oseba, ki ji zaupate. Čim prej morate biti obveščeni o svojih pravicah in ustreznih organizacijah za podporo žrtvam.

Kje lahko najdem zakonodajo, ki določa moje pravice?

Pravice žrtev v kazenskem postopku ureja zakonik o kazenskem postopku (*Strafprozessordnung* (StPO)). Brezplačen dostop do tega zakonika in vseh drugih zakonov je na voljo prek [pravne informacijskega sistema Republike Avstrije](#).

Zadnja posodobitev: 03/02/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

2 - Prijava kaznivega dejanja in moje pravice med preiskovanjem kaznivega dejanja ali med sojenjem

Kako lahko prijavim kaznivo dejanje?

Če ste žrtev kaznivega dejanja, ga lahko prijavite na kateri koli policijski postaji ali pri državnem tožilcu.

Prijavo lahko vložite ustno ali pisno, pri čemer je potreben vaš podpis. Prijavo lahko vloži tudi tretja oseba. Čeprav ni obvezno, je priporočljivo, da v prijavi navedete svoje zadevne osebne podatke, tudi naslov, na katerem je mogoče z vami navezati stik, in osebne podatke tretje osebe, ki je prijavila kaznivo dejanje.

Poleg tega je priporočljivo, da predložite kakršne koli dokaze in informacije, ki jih mogoče imate o osumljencu. To bo olajšalo preiskavo.

Policija evidentira informacije, ki ste jih predložili, tako da izpolni uradni obrazec (običajno računalniško podprt). Od tega trenutka je vaša prijava kaznivega dejanja del spisa.

Kaznivo dejanje lahko prijavite na kateri koli policijski postaji ali neposredno pri državnem tožilcu.

Prijavo lahko vložite v nemškem jeziku ali v enem od uradnih regionalnih jezikov.

Če vaše znanje nemškega ali drugega uradnega jezika ni zadostno, imate pravico do pomoči tolmača.

Pri nekaterih kaznivih dejanjih (npr. nasilnih kaznivih dejanjih ali kaznivih dejanjih zoper spolno nedotakljivost) imate ob prijavi kaznivega dejanja pravico do pomoči organizacije za podporo žrtvam.

Za prijavo kaznivega dejanja ni posebnega roka. Vendar lahko policija, državni tožilec ali sodišče po določenem zakonsko predpisanem časovnem obdobju zavrne proučitev zadeve. To časovno obdobje se razlikuje glede na vrsto zadevnega kaznivega dejanja (zastaralni roki).

Organi morajo začeti preiskavo, ko so obveščeni o domnevnem kaznivem dejanju (izjema: kazniva dejanja, ki so predmet zasebnega kazenskega pregona).

Kako lahko ugotovim, v kateri fazi je moja zadeva?

Po prijavi kaznivega dejanja boste prejeli pisno potrdilo o prijavi, ki bo vključevalo referenčno številko. Če pozneje navežete stik s pristojno policijsko postajo in navedete to referenčno številko, lahko govorite s policistom, odgovornim za vaš primer.

Če vložite pisno prijavo na policiji ali pri državnem tožilcu, jih morate vprašati o referenčni številki. Organizacije za podporo žrtvam vam bodo pomagale ugotoviti pravilno referenčno številko.

Kot žrtev kaznivega dejanja imate pravico do vpogleda v spise. Dostop se vam lahko zavrne ali prepove le, če bi vpogled v spise lahko ogrozil preiskavo ali vplival na vaše pričanje.

Državno tožilstvo vas bo obveščalo o pomembnih dogodkih med postopkom. Obveščeni boste na primer, če se bodo organi odločili, da ne bodo nadaljevali kazenskega pregona ali da bodo ustavili preiskavo, ali če proučujejo možnost, da bi namesto običajnega kazenskega postopka sprejeli druge ukrepe.

Ali sem upravičen do pravne pomoči (med preiskavo ali sojenjem)? Pod katerimi pogoji?

Pri odnosih z organi kazenskega pregona vas lahko podpira in zastopa odvetnik, član organizacije za podporo žrtvam ali druga ustrezná oseba.

Če imate pravico do pravne podpore, vam bodo odvetniki v sodelovanju s specializirano organizacijo za podporo žrtvam brezplačno pomagali pri uveljavljanju vaših pravic med postopkom. Pravico do psihosocialne in pravne pomoči imate, če ste bili zaradi naklepnega kaznivega dejanja izpostavljeni nasilju ali nevarni grožnji, če je bila kršena vaša spolna nedotakljivost ali samoodločba ali če je bila s storitvijo zadevnega kaznivega dejanja izkoriščena vaša osebna odvisnost. Pomoč vam je na voljo tudi, če ste ožji sorodnik osebe, ki je morda umrla zaradi kaznivega dejanja, ali če ste sorodnik in ste bili priča kaznivemu dejanju. Poleg tega imajo pravico do pomoči žrtve terorističnih kaznivih dejanj. Pomoč mora biti nujna za zaščito pravic žrtve, zagotovi pa jo organizacija za podporo žrtvam. Žrtvam kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost, ki še niso dopolnile 14 let, se v vsakem primeru zagotovi psihosocialna pomoč v postopku.

Če nimate pravice do pomoči služb za podporo žrtvam in v postopku sodelujete kot civilni tožnik, lahko pri sodišču vložite prošnjo za brezplačno pravno pomoč. Če sodišče odloči, da je pravno zastopanje nujno (zlasti da bi se preprečil poznejši tožbeni zahtev), in s svojimi prihodki ne morete kriti stroškov pravnega zastopnika, ne da bi ogrozili svoje preživetje, bo vaša prošnja odobrena.

Ali lahko zahtevam povračilo stroškov (za udeležbo v preiskavi/na sojenju)? Pod katerimi pogoji?

Stroški prevoza do državnega tožilstva, sodišča ali kraja naroka vam bodo povrnjeni in prejeli boste nadomestilo za izgubljeni čas, če ste zaradi tega utrpeli finančno izgubo. Če ste priča ter morate prenočiti in zajtrkovati, kositi ali večerjati na določenem kraju, vam bodo stroški nastanitve povrnjeni do določenega zneska. Zahtevke za to plačilo morate vložiti v 14 dneh.

Ali se lahko pritožim, če je moja zadeva zaključena še pred začetkom sodnega postopka?

Če državni tožilec ustavi postopek, morate biti o tem obveščeni. V 14 dneh od prejema obvestila lahko od državnega tožilca zahtevate, da pojasni svojo odločitev. Lahko tudi vložite zahtevek za nadaljevanje postopka, če:

je bil zakon kršen ali nepravilno uporabljen;

obstajajo resni pomisleki glede resničnosti dejstev, na katerih temelji odločitev o ustavitvi postopka, ali

so na voljo nova dejstva ali dokazi, ki utemeljujejo nadaljevanje.

Zahtevek morate vložiti v 14 dneh od prejema obvestila o odločitvi državnega tožilca, da bo ustavil postopek, ali o razlogih za tako ustavitev postopka. Če v navedenem obdobju ne prejmete teh informacij, se rok podaljša na tri mesece od sprejetja odločitve. Zahtevek za nadaljevanje postopka je treba nasloviti na državnega tožilca.

Če državni tožilec meni, da je zahtevek dobro utemeljen, bo nadaljeval postopek. Če se ne strinja z zahtevkom, mora napisati odgovor in ga skupaj s spisom predložiti sodišču, ki bo sprejelo odločitev o vašem zahtevku. Če sodišče odobri zahtevek, mora državni tožilec nadaljevati postopek. V nasprotnem primeru je zahtevek zavrnjen.

Če se državni tožilec odloči, da bo namesto običajnega kazenskega postopka sprejel druge ukrepe, se zoper to odločitev ne morete pritožiti.

Če ste vložili tožbo in državni tožilec zatem zaključi zadevo, imate v določenih okoliščinah pravico, da nadaljujete tožbo v vlogi subsidiarnega tožilca. V tem primeru v postopku že sodelujete kot civilni tožnik. Status subsidiarnega tožilca potem pridobite z izjavo, da boste nadaljevali tožbo.

Ali sem lahko vključen v sodni postopek?

Kot žrtev imate pravico do sodelovanja v sodnem postopku. Na sodišče boste povabljeni le, če bo potrebno vaše pričanje. Žrtev se mora na povabilo sodišča odzvati le, če je povabljen kot prič.

Če boste uporabljali storitve za pomoč žrtvam, bo organizacija za podporo žrtvam, ki opravlja te storitve, obveščena o datumih narokov.

Če ste pričali v okviru navzkrižnega zaslišanja med preiskavo, boste o datumu sojenja obveščeni le, če ste tako zahtevali. Če ste civilni tožnik, subsidiarni tožilec ali zasebni tožilec, boste ustrezno obveščeni o določenih datumih narokov. Ne glede na to, ali je sojenje javno, imate kot žrtev pravico, da se ga udeležite in da vas spremlja oseba, ki ji zaupate – odvetnik, član organizacije za podporo žrtvam ali druga oseba. Pravico imate do predložitve vprašanj toženi stranki, pričam in izvedencem ter do uveljavljanja svoje pravice do nadomestila.

Če ste civilni tožnik, se vam naroka ni treba udeležiti. Če ste zasebni tožilec in se naroka ne udeležite, bo sodišče neizpodbitno domnevalo, da vas obsodba ne zanima več, in bo zadevo zaključilo.

Če ne govorite nemškega jezika (ali drugega uradnega jezika), imate na naroku pravico do brezplačnega tolmačenja.

Kakšen je moj uradni položaj v sodnem postopku? Na primer, ali sem lahko oziroma ali lahko izberem, da sem žrtev, priča, civilna stranka ali zasebni tožilec?

Žrtev ste, če izpolnjujete ustrezne zakonske zahteve. Status žrtve imajo naslednje osebe:

osebe, ki so mogoče bile izpostavljene nasilju ali nevarni grožnji zaradi naklepne kaznivega dejanja, katerih spolna nedotakljivost in samoodločba sta bili mogoče kršeni ali katerih osebna odvisnost je bila mogoče izkoriščena s storitvijo zadevnega kaznivega dejanja;

zakonec, registrirani partner, življenjski partner, ožji sorodniki, brat ali sestra in drugi vzdrževani družinski člani osebe, ki je mogoče umrla zaradi kaznivega dejanja, ali drugi sorodniki, ki so bili priča kaznivemu dejanju, in

katera koli druga oseba, ki je utrpela škodo zaradi kaznivega dejanja ali katere pravni interesi, kot so zaščiteni s kazenskim pravom, so bili mogoče kako drugače ogroženi.

Priča ste, če ste predložili pripombe v zvezi s kazenskim postopkom. To med preiskavo določita policija in državni tožilec. Med sodnim postopkom sprejme to odločitev sodišče.

O sodelovanju v kazenskem postopku kot civilni tožnik se odločite sami.

Prav tako se sami odločite, ali želite nadaljevati postopek v vlogi subsidiarnega tožilca, kadar je obtožba umaknjena.

Kakšne so moje pravice in obveznosti v tej vlogi?

Vsi organi morajo med postopkom spoštovati vaše osebno dostojanstvo kot žrtve in vaš interes, da se zaščiti vaša zasebnost. Ustrezno morajo upoštevati vaše pravice, interese in posebne potrebe glede zaščite. Vse žrtve je treba čim prej obvestiti o njihovih pravicah ter možnosti, da prejmejo pomoč in nadomestilo.

Na zahtevo vam mora biti izdano potrdilo o vaši prijavi kaznivega dejanja.

Vsaka žrtev ima pravico do zastopanja in svetovanja. To lahko zagotovi odvetnik, organizacija za podporo žrtvam ali drug ustrezen zastopnik. Če imate pravico do pomoči služb za podporo žrtvam, vas bo oseba, ki vam zagotavlja pravno podporo, zastopala v postopku.

Če ne izpolnjujete pogojev za upravičenost do pravne podpore, vendar želite, da bi vas kot civilnega tožnika zastopal odvetnik, lahko pod določenimi pogoji zaprosite za pravno pomoč.

Kot priča ste razrešeni obveznosti pričanja, če bi s tem obremenili sorodnika. Te pravice nimate, če ste odrasla oseba in v okviru kazenskega postopka zahtevate nadomestilo kot civilni tožnik.

Odgovor na posamezna vprašanja lahko zavrnete:

če bi bil odgovor ponižujoč ali bi vas ali vašega družinskega člana izpostavil tveganju neposredne in večje finančne izgube;

če bi se odgovor nanašal na vaše najbolj osebno življenje ali najbolj osebno življenje druge osebe;

če menite, da so vprašanja v zvezi s podrobnostmi kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost nerazumna.

Vendar boste mogoče morali nanje odgovoriti, če je vaše pričanje zlasti pomembno za predmet postopka.

Če so na zaslišanju navzoče druge osebe, vam mora biti zagotovljeno varstvo vaših osebnih podatkov. Ni vam treba razkriti domačega naslova. Namesto tega lahko navedete drug naslov, na katerem ste na voljo organom.

Pravico imate do vpogleda v spise, če zadevajo vaše interese. Ob plačilu takse lahko zahtevate tudi kopijo spisa. Če vam je bila odobrena pravna pomoč ali če so kopije, ki jih zahtevate, ugotovitve in mnenja izvedencev, javnih organov, služb in institucij, se kopije zagotovijo brezplačno.

Če je storilec odpuščen iz pridržanja ali pripora, morate o tem biti obveščeni, če ste bili zaradi naklepne kaznivega dejanja izpostavljeni nasilju ali nevarnim grožnjam, če sta bili kršeni vaša spolna nedotakljivost ali samoodločba, če je bila s takim kaznivim dejanjem izkoriščena vaša osebna odvisnost ali če ste ranljiva žrtev. Če ste žrtev druge vrste kaznivega dejanja, morate predložiti zahtevo, da želite biti obveščeni o odpustu storilca.

Državni tožilec vas mora obvestiti o ukinitvi in nadaljevanju postopka ter o kakršni koli ukinitvi preiskave. Če proučuje možnost, da bi namesto običajnega kazenskega postopka sprejel druge ukrepe, vam mora predložiti celovite informacije o vaših pravicah. V nekaterih okoliščinah lahko zaprosite za nadaljevanje postopka, če ga je državni tožilec ukinit.

Če vaše znanje nemškega jezika ni zadostno ali ste gluhi ali nemi, imate pravico do pomoči prevajalca/tolmača. Pravico imate tudi, da se udeležite navzkrižnih zaslišanj, poustvarjanj dogodka in sojenja, med katerimi lahko postavite vprašanja in predložite vloge.

Ali lahko med sojenjem dam izjavo ali predlagam dokaze? Pod katerimi pogoji?

Kot žrtev imate pravico, da podate izjave v okviru svojega pričanja ali drugega sodelovanja pri zaslišanju ali na naroku. Izjavite lahko na primer, da se v postopek vključujete kot civilni tožnik in želite prejeti nadomestilo. Prav tako imate pravico postavljati vprašanja obdolžencu, pričam in izvedencem.

Upravičeni ste do predložitve dokazov, če ste povabljeni na zaslišanje ali narok.

Če ste tudi priča, se morate odzvati na vsako prejeta vabilo ter predložiti resnične in popolne informacije.

Katere informacije bom prejel med sojenjem?

Med sojenjem boste na začetku vašega zaslišanja seznanjeni s svojimi pravicami.

O sodelovanju na celotni obravnavi se odločite sami.

Odločitev je izrečena ob koncu obravnave. Če želite izvedeti vsebino odločitve, lahko počakate do konca obravnave ali preberete sodni spis.

Če ste se v postopek vključili kot civilni tožnik, mora sodišče v svojo odločitev vključiti tudi sklep o vašem zahtevku. Če sklene, da boste prejeli nadomestilo, se sklep obravnava kot nalog za izvedbo v skladu s civilnim pravom, zvezno vlado pa lahko zaprosite za predujem za nadomestilo. Vendar je to mogoče le, če obsojenec ni zmožen takoj izvesti plačila, ker prestaja (zaporno) kazen.

Sodišče lahko tudi odredi, da je treba premoženje, ki pripada žrtvi in je v posesti obdolženca, vrniti žrtvi.

Ali bom lahko imel dostop do sodnih spisov?

Imate pravico do vpogleda v spise. Dostop se vam lahko zavrne ali prepove le, če bi vpogled v spise lahko ogrozil preiskavo ali vplival na vaše pričanje.

Zadnja posodobitev: 03/02/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

3 - Moje pravice po sojenju

Ali se lahko zoper odločitev pritožim?

Civilni tožnik (1), subsidiarni tožilec (2) ali zasebni tožilec (3) ima običajno pravico do pritožbe zoper odločitev.

Na voljo sta dve vrsti pritožbe: ničnostna pritožba (*Nichtigkeitsbeschwerde*) se nanaša na zakonitost postopka in odločitve, medtem ko pritožba (*Berufung*) izpodbija odločitev na podlagi civilnopravnih zahtevkov. Kot zasebni tožilec se lahko pritožite tudi zoper raven kazni. V primeru oprostitve bodo civilni tožniki in subsidiarni tožilci napoteni na civilna sodišča, da bi uveljavili svoje zahtevke za odškodnino.

Kot civilni tožnik, subsidiarni tožilec ali zasebni tožilec imate pravico, da vložite ničnostno pritožbo zoper odločitev:

če je bil vaš tožbeni zahtevek posredovan civilnemu sodišču zaradi oprostitve obdolženca in je očitno, da je zavrnitev predloga, ki ste ga predložili med sojenjem, negativno vplivala na odločitev sodišča o vašem tožbenem zahtevku.

Kot civilni tožnik ali subsidiarni tožilec imate pravico vložiti pritožbo:

če sodišče v primeru obsodbe posreduje vaše zahtevke civilnemu sodišču, čeprav bi lahko odločitev v zvezi z njimi sprejelo kazensko sodišče, saj so bili vaši zahtevki dobro utemeljeni.

Pri postopkih pred okrožnim sodiščem (*Bezirksgericht*) in pred sodnikom posameznikom na deželnem sodišču (*Landesgericht*) se lahko civilni tožniki in subsidiarni tožilci pritožijo zoper odločitev o tožbenih zahtevkih, ne le če so ti zahtevki v celoti posredovani civilnim sodiščem, ampak tudi če želijo izpodbijati višino kakršnih koli zneskov.

Če imate v postopku status zasebnega tožilca, lahko uveljavljate enake pravice do pritožbe kot državni tožilec. Če je obdolženec oproščen, lahko vložite ničnostno pritožbo. Pri postopkih pred okrožnim sodiščem in pred sodnikom posameznikom na deželnem sodišču lahko izpodbijate tudi dejstva, ugotovljena v odločitvi, tako da vložite pritožbo v zvezi z vprašanjem krivde obdolženca. Kadar je obdolženec obsojen, se lahko pritožite, če se ne strinjate s kaznijo ali če so bili vaši civilni tožbeni zahtevki posredovani civilnim sodiščem. Če niste bili navzoči na obravnavi, ko je sodišče razglasilo svojo odločitev, boste morali pregledati spis, da bi ugotovili, ali je bil obdolženec spoznan za krivega ali nedolžnega. Odločitev mora vključevati razloge, sodnik pa jo mora podpisati v štirih tednih. Če ste pri sojenju sodelovali kot civilni tožnik, subsidiarni tožilec ali zasebni tožilec in ste vložili pritožbo ali ničnostno pritožbo v treh dneh od izreka odločitve, morate prejeti kopijo odločitve. Pri vložitvi pritožbe ali ničnostne pritožbe lahko zaprosite za pravno pomoč. Po potrebi lahko ta vključuje brezplačne prevajalske storitve. Sodišče bo odobrilo pravno pomoč, če je pravno zastopanje nujno in s svojimi prihodki ne morete kriti stroškov pravnega zastopanja, ne da bi ogrozili svoje preživetje.

Kakšne so moje pravice po obsodbi?

Vse žrtve lahko zahtevajo, da so obveščene o prvi priložnosti, ko lahko storilec zapusti pripor brez nadzora, če storilec pobegne in je ponovno prijet, če naj bi bil storilec odpuščen ali je bil odpuščen in o vseh pogojih v primeru pogojnega odpusta.

Žrtve kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost in spolno motiviranega nasilja je treba zaslišati pred odobritvijo elektronsko nadzorovanega hišnega pripora, če so zahtevale, da so obveščene o odhodu ali odpustu storilca iz zapora. Te žrtve je treba obvestiti tudi o odobritvi elektronsko nadzorovanega hišnega pripora. Upravičene so, da jim pri uveljavljanju teh pravic pomagajo službe za podporo žrtvam.

Sicer vam organi po začetku veljavnosti odločitve ne zagotovijo nobenih drugih informacij, imate pa še vedno pravico do vpogleda v sodni spis, če odločitev vpliva na vaše interese.

Ali sem upravičen do podpore ali zaščite po končanem postopku? Kako dolgo?

Po sojenju imate pravico do zaključne razprave z organizacijo, ki vam je zagotavljala podporo za žrtve.

Žrtve kaznivega dejanja, ki so med kazenskim postopkom prejemale psihosocialno podporo, so do te podpore upravičene tudi pri naknadnih civilnih postopkih. To je odvisno od predmeta civilnega postopka, povezanega s kazenskim postopkom, in od tega, ali je ta podpora nujna za zaščito procesnih pravic žrtve. Organizacija za podporo žrtvam, ki zagotovi pomoč, bo ocenila, ali so zadevni pogoji izpolnjeni. Žrtev lahko zaprosi za pravno pomoč, da bi jo v civilnem postopku zastopal odvetnik. Ta podpora se zagotavlja najpozneje do konca civilnega postopka.

Katere informacije bom prejel, če bo storilec obsojen?

Izid postopka in naloženo kazen lahko izveste tako, da ostanete v sodni dvorani do ustnega izreka odločitve ali pa pozneje pregledate sodni spis.

Ali mi bo sporočeno, če bo storilec odpuščen iz zapora (vključno s predčasnim ali pogojnim odpustom) ali bo iz zapora pobegnil?

Na zahtevo boste nemudoma obveščeni, če bo storilec pobegnil ali bo odpuščen iz zapora, in o prvi priložnosti, ko bo storilec lahko zapustil pripor brez nadzora. Obveščeni boste tudi o prijettju pobeglega storilca. Če so storilcu ob njegovem odpustu naloženi pogoji, katerih namen je zaščititi žrtve, boste obveščeni tudi o teh pogojih.

Ali bom sodeloval pri odločitvi o odpustu ali pogojnem odpustu? Ali lahko na primer dam izjavo ali vložim pritožbo?

Žrtev sodeluje pri odločitvi o odpustu ali pogojnem odpustu le v izjemnih primerih. Pred odločitvijo glede elektronsko nadzorovanega hišnega pripora bodo zaslišane le žrtve kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost in spolno motiviranega nasilja, ki so zahtevale, da so obveščene o pobegu ali odpustu storilca.

1. Civilni tožnik

Če se želite v postopek vključiti kot civilni tožnik, morate predložiti izjavo. Ta mora vključevati točen znesek zahtevka, ki ste ga vložili za nadomestilo izgube, nastale zaradi kaznivega dejanja, ali škode, ki ste jo utrpeli. Med preiskavo je treba izjavo nasloviti na policijo ali državnega tožilca, predložite pa jo lahko pisno ali ustno. Med sojenjem je treba izjavo predložiti, preden so zbrani vsi dokazi. To je tudi rok, do katerega je treba opredeliti znesek zahtevka.

Kot civilni tožnik imate poleg pravic žrtve tudi naslednje pravice:

pravico, da zahtevate zbiranje dokazov, na podlagi katerih bi bil storilec lahko obsojen ali bi se utemeljil zahtevek za odškodnino; pravico do povabila k sojenju; pravico do pritožbe zoper odločitev sodišča, da zaključi zadevo; pravico do vložitve pritožbe na podlagi vaših tožbenih zahtevkov.

2. Subsidiarni tožilec

Da bi v postopku lahko sodelovali kot subsidiarni tožilec, morate biti ali postati civilni tožnik in predložiti izjavo, da boste kot subsidiarni tožilec začeli kazenski pregon. Če je storilec mladoletna oseba, tak kazenski pregon ni mogoč.

V postopek se lahko kot subsidiarni tožilec vključite tako, da predložite izjavo. Če državni tožilec umakne tožbo med sojenjem in ste bili ustrezno povabljeni na sodišče, morate to izjavo nemudoma predložiti. Če se niste odzvali na vabilo ali niste predložili izjave, da boste kot subsidiarni tožilec začeli kazenski pregon, bo storilec oproščen.

Če državni tožilec umakne tožbo zunaj sodne obravnave ali če niste bili ustrezno povabljeni na sodišče kot civilni tožnik, vas mora sodišče obvestiti o tem razvoju dogodkov. V tem primeru boste imeli na voljo deset mesecev za predložitev izjave, da boste kot subsidiarni tožilec začeli kazenski pregon.

Če nadaljujete kazenski pregon namesto državnega tožilca, lahko slednji kadar koli pregleda informacije o sodnem postopku in se odloči, da bo znova prevzel kazenski pregon. V tem primeru boste v postopku še naprej sodelovali kot civilni tožnik.

3. Zasebni tožilec

Kazenskega pregona nekaterih manj hudih kaznivih dejanj ne uvede državni tožilec, ampak sama žrtev. Če ste žrtev takega kaznivega dejanja, bo kazenski postopek uveden le, če boste obtožnico pred sodiščem vložili zasebno. Tako boste pridobili status zasebnega tožilca. V tem primeru ne bo faze preiskave in kot zasebni tožilec boste morali dokazati vsa dejstva, nujna za obsodbo, in kriti stroške, če bo domnevni storilec oproščen.

4. Službe za podporo žrtvam

Če ste bili zaradi naklepne kaznivega dejanja izpostavljeni nasilju ali nevarnim grožnjam ali je bila kršena vaša spolna nedotakljivost, ste do pravne pomoči upravičeni v obsegu, ki je potreben za zaščito vaših procesnih pravic kot žrtve, ob čim večjem upoštevanju vaše osebne prizadetosti. Pomoč vam je na voljo tudi, če ste ožji sorodnik osebe, ki je morda umrla zaradi kaznivega dejanja, ali če ste sorodnik in ste bili priča kaznivemu dejanju. Žrtvam kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost, ki še niso dopolnile 14 let, je treba vedno zagotoviti storitve psihosocialne pomoči, ne da bi jim bilo treba vložiti prošnjo za to.

Psihosocialna pomoč v postopku vključuje pripravo zadevnih oseb na postopek in z njim povezan čustveni stres ter spremstvo pri zaslišanju na policijski postaji in sodišču, pravna pomoč pa vključuje pravno svetovanje in zastopanje po odvetniku. Izvajalci pravne pomoči imajo tudi pravico uveljavljati premoženjskopravne zahteve v kazenskem postopku (pravice civilne stranke).

Storitve za podporo žrtvam opravljajo posebne organizacije za podporo žrtvam (npr. centri za zaščito otrok, centri za svetovanje ali centri za posredovanje). Te organizacije pooblastijo odvetnike za zagotavljanje pravne pomoči in/ali zagotavljajo psihosocialno pomoč s svojim osebjem. Člani njihovega osebja so socialni delavci, psihologi ali primerljivi strokovnjaki z dodatnim – obveznim – pravnim usposabljanjem na področju kazenskih postopkov.

Službe za podporo žrtvam financira zvezno ministrstvo za pravosodje.

Zadnja posodobitev: 03/02/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

4 - Odškodnina

Kako lahko zahtevam odškodnino od storilca kaznivega dejanja (v sodnem postopku, s civilno tožbo, z vstopom v postopek)?

Za uveljavljanje finančnih zahtevkov (npr. za odškodnino za nematerialno škodo, stroške zdravljenja) lahko žrtve:

vložijo civilno tožbo proti storilcu kaznivega dejanja ali

vstopijo v kazenski postopek proti obtožencu kot civilni tožnik.

Če želite v kazenskem postopku uveljavljati zahtevke kot civilni tožnik, morate podati izjavo. V izjavi je treba navesti konkretno višino zahtevka za povračilo škode, ki je nastala zaradi kaznivega dejanja, in dokazati utemeljenost teh zahtevkov (razlogi za odškodnino in višina odškodnine). Dodaten pogoj je, da je obtoženec obsojen zaradi povzročene škode.

Če želite v kazenskem postopku sodelovati kot civilni tožnik, morate to izjaviti čim prej (v najboljšem primeru že pri prijavi kaznivega dejanja policiji). Izjava se lahko poda tudi pri pristojnem tožilstvu, po vložitvi obtožnice na zapisnik pri pristojnem sodišču ali pa se predloži pisno brez kakršnih koli formalnih zahtev. Med glavno obravnavo je treba izjavo podati najpozneje do konca dokaznega postopka. Najpozneje do takrat je treba tudi navesti višino zahtevka.

Sodišče je odredilo, da mi mora storilec plačati odškodnino/nadomestilo. Kako lahko zagotovim, da storilec res plača?

Če obsojenec ne izpolni svoje obveznosti plačila naloženega zneska, lahko upnik, tj. žrtev, ki ji je bila dodeljena odškodnina, s pomočjo sodišča uvede izvršbo. V ta namen je treba pri pristojnem okrožnem sodišču vložiti pisno ali ustno vlogo (zahtevek za izvršbo). Za izterjavo pravnomočno prisojene odškodnine imate na voljo 30 let. Po tem času zahtevke zastara.

Če se premoženje obsojenca razglasi za zaseženo, ima žrtev pravico zahtevati poravnavo odškodnine, ki ji je bila dodeljena, iz premoženja, ki ga je zasegla država.

Če storilec ne plača, mi lahko država izplača predplačilo? Pod katerimi pogoji?

Predplačilo se lahko odobri samo, če je bilo plačilo onemogočeno zaradi izvršitve kazni. To na primer velja, če storilec zaradi prestajanja zaporne kazni ne more zaslužiti nobenega dohodka ali zaradi plačila denarne kazni nima sredstev. Pogoj za prejem tega predplačila je, da je bila civilnemu tožniku s pravnomočno sodbo dodeljena odškodnina zaradi smrti, telesne poškodbe, okvare zdravja ali premoženjske škode. V nekaterih primerih je možnost predplačila izključena (npr. če obstajajo druge pravice do državnih plačil ali če je poškodba nastala zaradi sodelovanja pri pretepu ali hude malomarnosti). Zahtevek za predplačilo je treba vložiti pri pristojnem kazenskem sodišču.

Ali sem upravičen do nadomestila od države?

Žrtve kaznivih dejanj lahko prejmejo finančno odškodnino od države, če:

zaradi bolezni ali zdravljenja itd. niso mogle opravljati svojega poklica in so zato prejele manj dohodka,

so morale na psihoterapijo, krizno posredovanje ali drugo zdravljenje za izboljšanje zdravstvenega stanja,

je nujno ortopedsko zdravljenje,

so bila poškodovana očala ali zobne proteze,

je potrebna rehabilitacija,

potrebujete nego (v tem primeru se lahko izplača nadomestilo za nego),

so slepe (v tem primeru se lahko izplača nadomestilo za slepe).

Žrtve, ki so po 31. maju 2009 utrpele hudo telesno poškodbo, lahko prejmejo pavšalno nadomestilo za nematerialno škodo.

Preživele osebe, ki so vzdrževani družinski člani žrtev kaznivih dejanj, prejmejo:

nadomestilo za izgubo preživnine (če je žrtev umrla in njen zakonec oziroma otroci izgubijo preživnino),

terapevtsko nego (npr. psihoterapija) in ortopedsko oskrbo,

pogrebne stroške do določenega najvišjega zneska.

Ali sem upravičen do odškodnine, če storilec ni bil obsojen?

Če storilec ni obsojen, se oškodovanec napoti na civilno sodišče, pri katerem lahko vloži zahtevek za odškodnino.

Ali sem upravičen do izrednega plačila, medtem ko čakam na odločitev v zvezi s svojim odškodninskim zahtevkom?

Ne.

Zadnja posodobitev: 03/02/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali

podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

5 - Moje pravice do podpore in pomoči

Sem žrtev kaznivega dejanja. Na koga se lahko obrnem za podporo in pomoč?

Zvezno ministrstvo za ustavo, reforme, deregulacijo in pravosodje je v skladu s členom 66(2) zakona o kazenskem postopku (StPO) sklenilo pogodbe z ustreznimi uveljavljenimi organizacijami, ki žrtvam po tem, ko preverijo, ali so izpolnjeni zakonski pogoji, zagotovijo pomoč v postopku. Podrobnosti o teh organizacijah so na voljo na naslednji povezavi, kjer so razvrščene po zveznih deželah: Organizacije za pomoč žrtvam

Telefonska linija za pomoč žrtvam

Služba ministrstva za socialne zadeve (*Sozialministeriumservice*): 0043 158831 in splošna številka za pomoč žrtvam: 0800 112 112 (dosegljiva tudi na evropski številki za pomoč žrtvam kaznivih dejanj 116 006)

Je podpora žrtvam brezplačna?

Da.

Kakšne vrste podpore lahko dobim od državnih služb ali organov?

Žrtve kaznivih dejanj prejmejo denarno nadomestilo v skladu z določbami zakona o žrtvah kaznivih dejanj (*Verbrechensopfergesetz*, VOG), Zvezni uradni list (BGBl.) 288/1972.

Postopek v skladu z VOG je enak za vse vložnike (avstrijske in tuje državljane). Gre za upravni postopek, v katerem mora organ ugotoviti zadevna dejstva in sprejeti odločitev o pomoči, za katero je bil vložen zahtevek. Vložnik mora sodelovati v postopku in zagotoviti potrebne informacije (tudi za namen ugotavljanja škode).

Zahtevke v skladu z VOG je treba vložiti pri službi ministrstva za socialne zadeve, ki o njih tudi odloča.

Kakšne vrste podpore lahko dobim od nevladnih organizacij?

Do psihosocialne in pravne pomoči v postopku so upravičene naslednje osebe:

žrtve nasilnega kaznivega dejanja, kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost ali nevarne grožnje ali žrtve, katerih osebna odvisnost je bila lahko izkoriščena pri izvršitvi takega naklepnega kaznivega dejanja;

zakonec, življenjski partner, sorodniki v ravni vrsti, brat, sestra in drugi vzdrževani družinski člani osebe, ki je zaradi kaznivega dejanja umrla, ter drugi sorodniki, ki so bili priča smrti sorodnika;

žrtve terorističnih kaznivih dejanj.

Tem žrtvam je treba na zahtevo zagotoviti psihosocialno in pravno pomoč v postopku, če je to potrebno za zaščito njihovih procesnih pravic, pri čemer se v največji možni meri upošteva njihova osebna vpletenost. Za presojo, ali je takšna pomoč „potrebna“, so pristojne organizacije za pomoč žrtvam. Žrtve kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost, ki so mlajše od 14 let, so vedno upravičene do psihosocialne pomoči v postopku.

Psihosocialna pomoč v postopku

V okviru psihosocialne pomoči se žrtve pripravijo na duševne obremenitve v okviru postopka, podprejo pri predelavi izkušenj (strahovi, obup, žalost ali jeza) ter spremljajo med zaslišanji v okviru preiskovalnega in glavnega postopka.

Pravna pomoč v postopku

Namen pravne pomoči v postopku je pomagati žrtvam pri uveljavljanju njihovih pravic v okviru kazenskega postopka. To je še posebej koristno in potrebno, če se zaradi posebnih okoliščin pojavijo pomisleki, da se pravice žrtve med postopkom ne bodo zadostno spoštovale. Če je žrtev zaradi kaznivega dejanja utrpela bolečine ali škodo, lahko odvetnik zahteva odškodnino (npr. za nematerialno škodo) za žrtev (če ima žrtev status zasebnega tožilca).

Zadnja posodobitev: 03/02/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.